

Сьогодні очима киян: соціально-економічні пріоритети киян в умовах широкомасштабної агресії РФ проти України

Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста

НДВ соціологічних досліджень, моніторингу та прогнозування

МЕТОДОЛОГІЯ

- ▶ *Мета: вивчення соціально-економічних пріоритетів киян в умовах широкомасштабної агресії РФ проти України та їх зміни у порівнянні з довоєнним часом.*
- ▶ *Метод опитування: онлайн опитування (Computer Assisted Web Interviewing) з використанням нової технології RatingBot, із запрошенням респондентів до участі в опитуванні у месенджерах Telegram та Viber, на основі випадкової вибірки мобільних телефонних номерів.*
- ▶ *Терміни: з 18 по 19 жовтня 2022 року*
- ▶ *Обсяг та характеристики вибірки: 800 респондентів у віці 18 років та старше, які постійно проживають у столиці.*
- ▶ *Похибка вибірки: стандартні відхилення при достовірних 95% співвідношенні змінних від 0,1:0,9 до 0,5:0,5 складають 2,1-3,6%*
- ▶ *Для порівняння з довоєнним періодом використовувалися дані опитування киян в листопаді 2021 року методом стандартизованого інтерв'ю за місцем мешкання*

Основні тенденції змін соціально-демографічної структури дорослого населення Києва у 2022 році

- ▶ Початок широкомасштабного військового вторгнення РФ в Україну в лютому 2022 року супроводжувався тектонічними зрушеннями в структурі населення як всієї України, так і столиці.
- ▶ В перші тижні війни за межі країни у вимушену евакуацію рушили жінки з дітьми, тоді як чоловіки відправилися на фронт. За оцінками Київського міського голови В. Кличка за межі міста виїхало до 50% киян. В цей же час до міста прибували вимушені переселенці із захоплених або зруйнованих територій країни. Частина з них рушила на Захід країни, частина лишилася в місті. Згодом частина киян повернулися, але хто саме й скільки, точно визначити немає можливості.
- ▶ Середній вік опитаних респондентів-киян - 50,28 років. Відбулися помітні зміни у віковому розподілі киян. Якщо у довоєнний час у віковому розподілі сорок зі ста киян припадали на вікову групу 18-39 років і ця група преважувала, то на восьмий місяць війни вона склала третину. Група віком 40-59 років не зазнала принципових змін й залишилася на рівні третини, тоді як група найстаршої вікової категорії 60 років й більше суттєво зросла з чверті до третини. Вказані зміни мають логічне пояснення міграцією різних категорій киян в умовах війни.
- ▶ Статевий склад населення міста станом на жовтень: 49,6% чоловіків та 50,4% жінок. Якщо порівняти цей розподіл з даними статистики за 2021 рік, то бачимо, що частка чоловіків зросла майже на 5%, а частка жінок - скоротилася на 5%.

СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ КИЯН, ЯКІ ЗАЛИШИЛИСЯ В МІСТІ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД

Структуру соціально-вразливих категорій містян складають 16% людей, які мають інвалідність або опікуються особами з інвалідністю, 15% - безробітні, які втратили роботу внаслідок війни, 10% - пенсіонери з мінімальним рівнем пенсії, 8% - матері або батьки, які виховують дітей до 18 років самостійно, 6% - внутрішньо переміщені особи, 3% - багатодітні батьки з неповнолітніми дітьми (3 і більше).

За матеріальним становищем: 14% містян ледве зводить кінці з кінцями, грошей не вистачає навіть на необхідні продукти; 34% вважає, що грошей вистачає на харчування та на придбання необхідних недорогих речей; 35% у цілому на життя вистачає, але придбання речей тривалого користування, таких як меблі, холодильник, телевізор, уже викликає труднощі; 12% живе забезпечено, але зробити деякі покупки поки що не в змозі (купити квартиру, автомобіль тощо); 2% може собі дозволити придбати практично все, що хоче.

Серед киян, які сьогодні живуть в місті, майже половина (48%) живе в Києві все життя, 45% проживає в столиці більше 20 років, тобто в столиці залишилися переважно містяни, які живуть в столиці тривалий час.

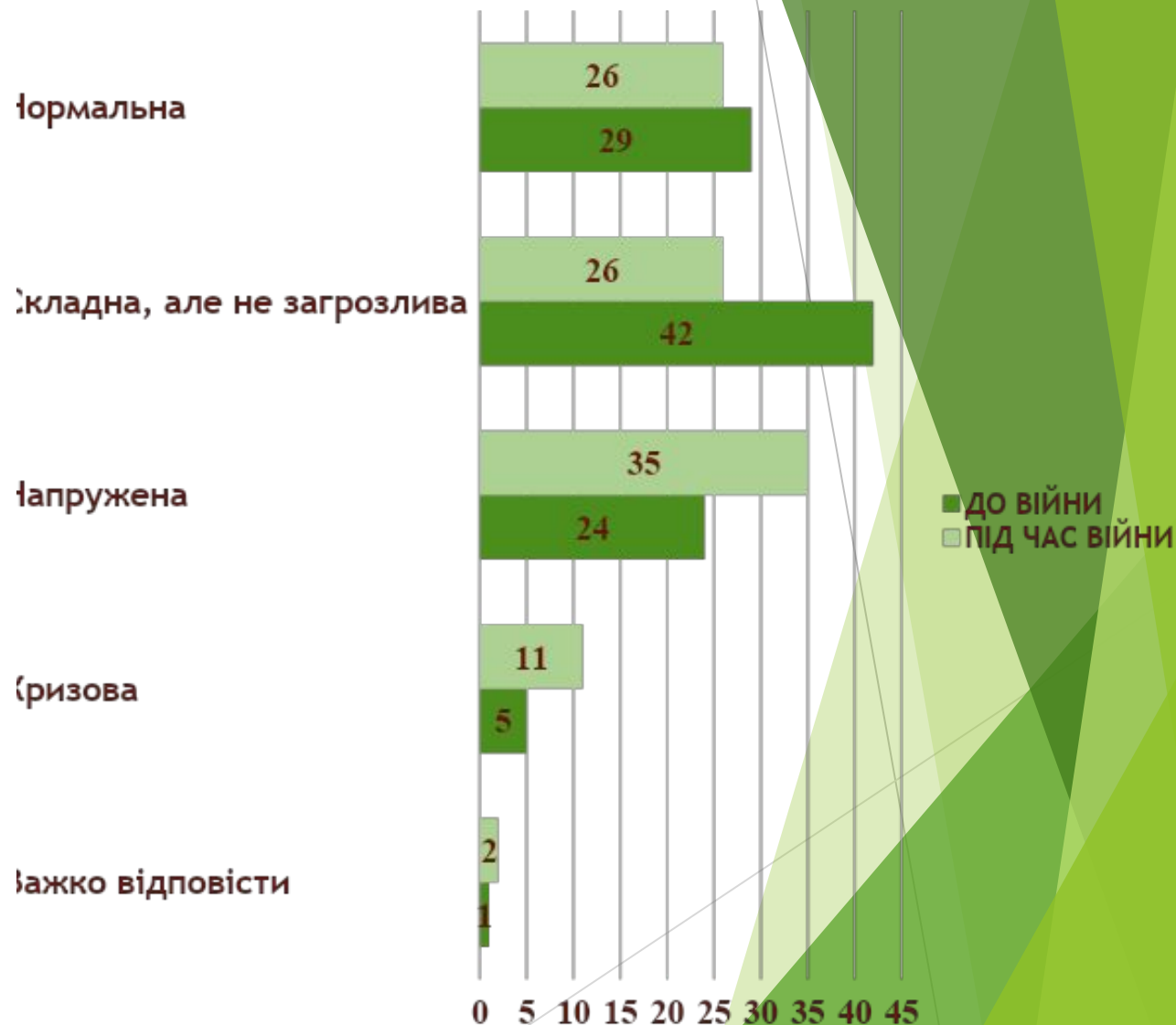

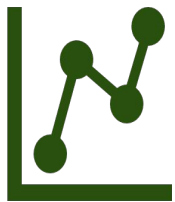
ОЦІНКА КИЯНАМИ СИТУАЦІЇ В КИЄВІ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД

За даними опитування станом на восьмий місяць військового протистояння України проти РФ в оцінках ситуації в місті простежується зростання негативних оцінок порівняно з довоєнним часом кінця 2021 року. Якщо тоді 29% киян вважали ситуацію в місті нормальною й ще 42% - складною, але не загрозливою, то в жовтні 2022 року їх стало по 26% відповідно. При цьому частка киян, які вважають ситуацію напруженою, зросла з чверті до 35%, а кризовою - з 5% до 11%.

Напруженою ситуацію більшою мірою вважають кияни до 40 років - їх 39%, тоді як серед киян віком за 60 років таких 30%. Проте серед останніх відносно більше тих, хто вважає ситуацію кризовою - 14%, тоді як серед киян до 39 років їх вдвічі менше.

«ЯК ВИ ОЦІНЮЄТЕ СИТУАЦІЮ В КИЄВІ В ДАНИЙ МОМЕНТ?», %

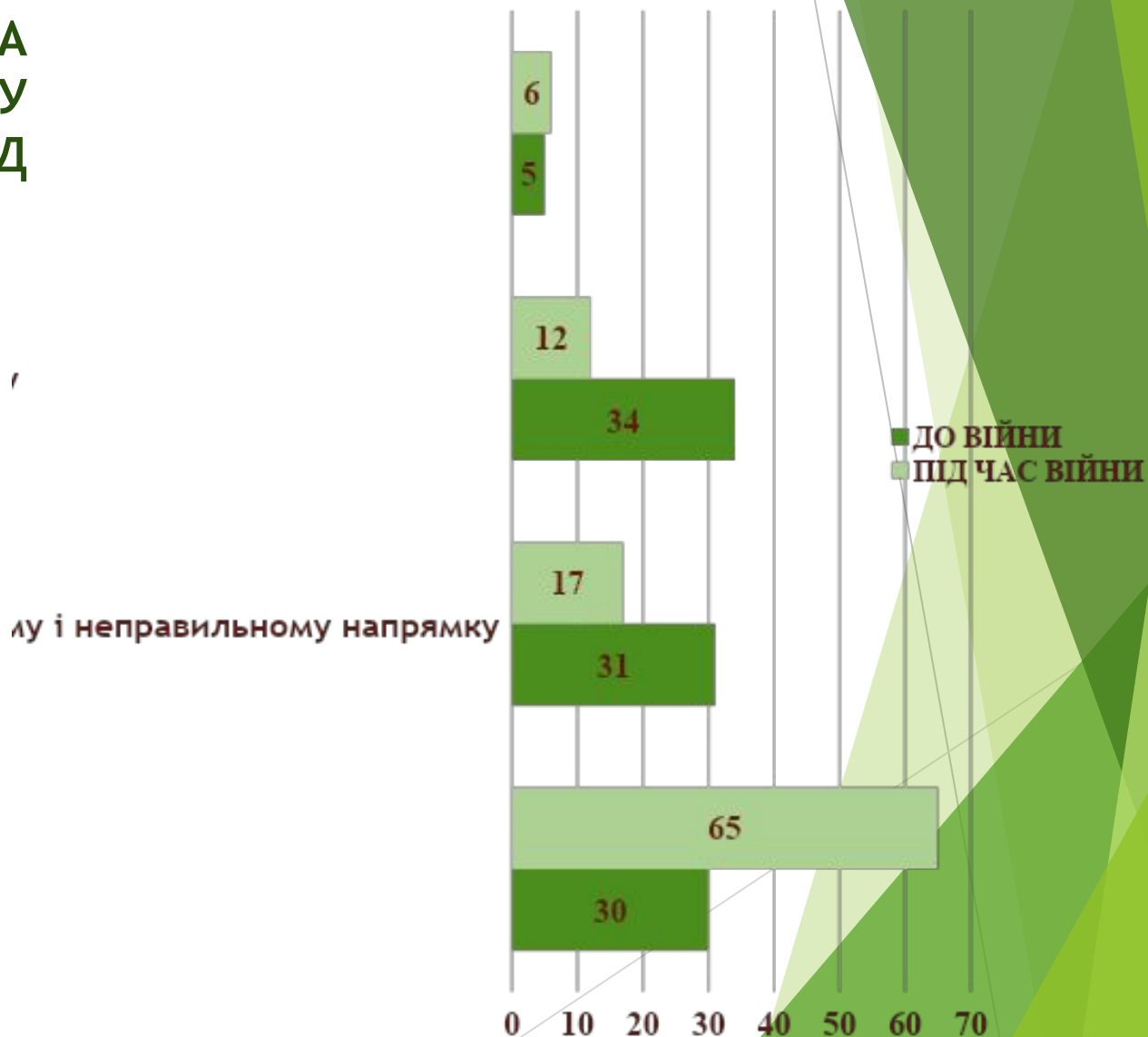

ОЦІНКА КИЯНАМИ СИТУАЦІЇ В КИЄВІ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД

У цілому все, що відбувається сьогодні в Києві, на думку більшості, йде однозначно чи скоріше в правильному напрямку (65%), що більш ніж удвічі перевищує показники кінця 2021 року.

Частка тих, хто вважає, що все в місті йде в неправильному напрямку, порівняно з довоєнним часом скоротилася з 34% в листопаді 2021 року до 12% (!) в жовтні 2022 року.

«ЯК ВИ ВВАЖАЄТЕ, У ЦІЛОМУ ВСЕ, ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ СЬОГОДНІ В КИЄВІ, ЙДЕ У ПРАВИЛЬНОМУ ЧИ НЕПРАВИЛЬНОМУ НАПРЯМКУ?», %

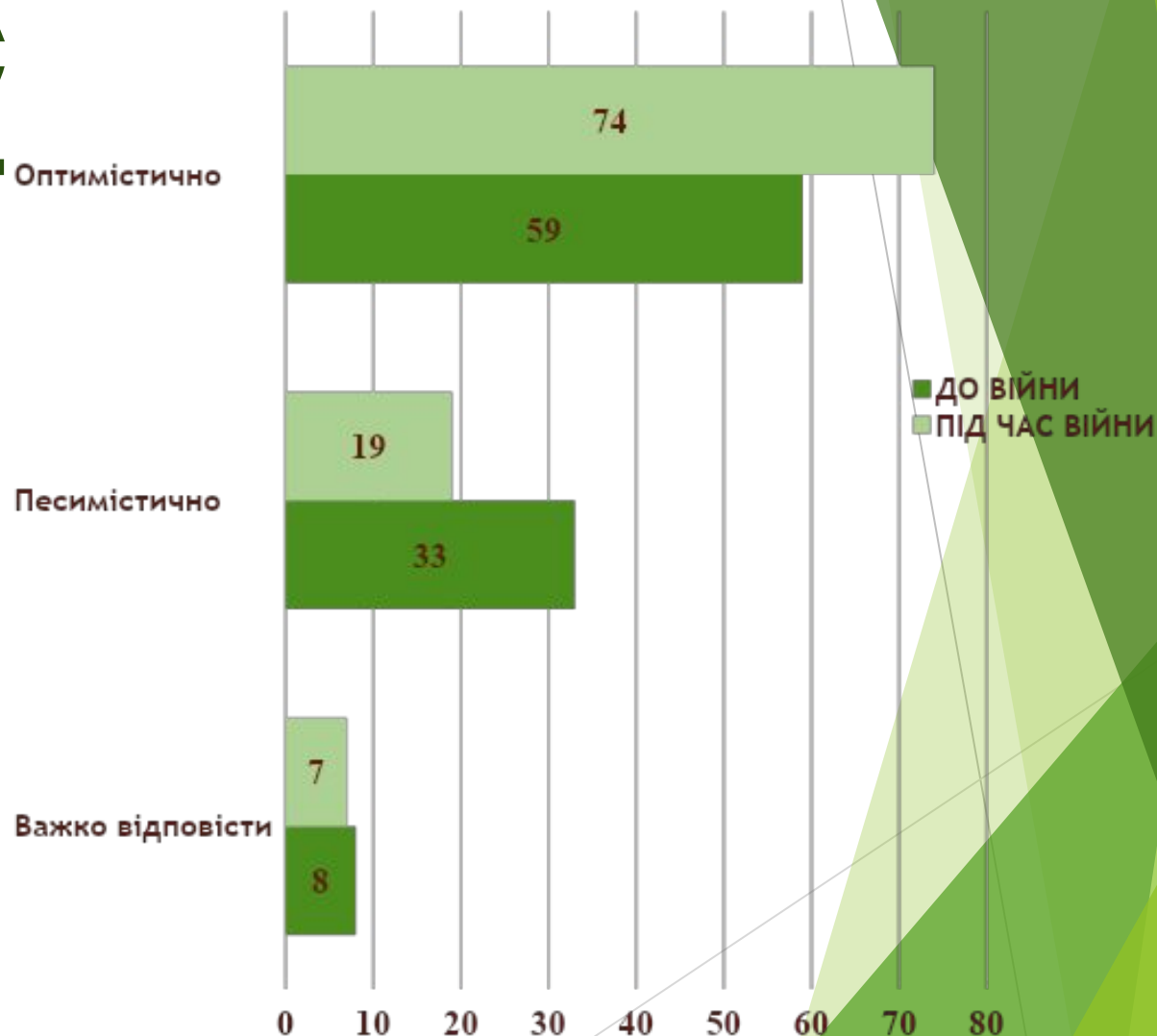

ОЦІНКА КИЯНАМИ СИТУАЦІЇ В КИЄВІ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД

Разом з тим фіксується перевага оптимістичних очікувань киян щодо перспектив суспільно-політичної ситуації в Києві до кінця 2022 року: оптимістично та скоріш оптимістично ситуацію оцінюють 73% опитаних. Ці оцінки виявилися помітно вище порівняно з довоєнним періодом кінця 2021 року, коли частка оптимістично налаштованих містян була на рівні 59%. Тоді песимістів було третина, в жовтні 2022 року менше однієї п'ятої.

Несподівано серед людей старшого віку - понад 60 років - виявилось більше оптимістів - 77% порівняно з відносно молодими людьми в групі до 39 років та 40-59 років, де їх на 6% і 5% менше відповідно

«ЯК ВИ ОЦІНЮЄТЕ ПЕРСПЕКТИВИ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ СИТУАЦІЇ В КИЄВІ ДО КІНЦЯ РОКУ?», %

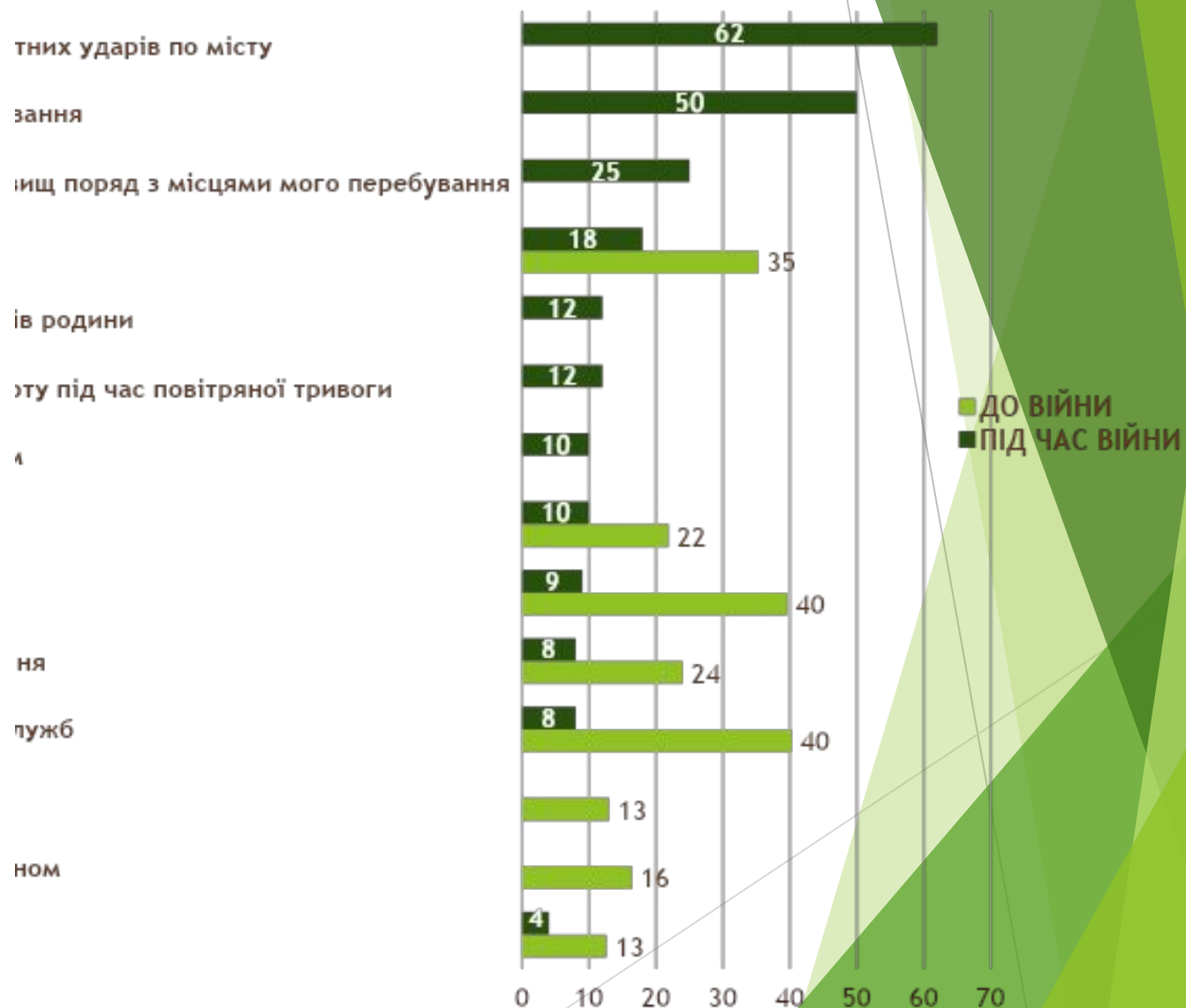

ЧИННИКИ, ЩО УСКЛАДНЮЮТЬ ЖИТТЯ РОДИН КИЯН

Існують кардинальні зміни соціальних пріоритетів мешканців столиці порівняно з довоєнним часом. Перші сходинки у своєрідному рейтингу актуальних проблем киян посіли ті, що зумовлені перебуванням міста та країни у воєнному стані.

Найбільшою мірою повсякденне життя сімей киян сьогодні ускладнює занепокоєння можливістю ракетних ударів по місту/ ядерного удару по місту (62%). Другу сходинку посіло подорожчання продуктів харчування, яке непокоїть кожного другого мешканця міста. Кожного четвертого турбує відсутність надійних бомбосховищ поряд з місцями повсякденного перебування. Решта проблем значно поступається в актуальності цим трьом.

«ЩО УСКЛАДНЮЄ ЖИТТЯ ВАШОЇ РОДИНИ СЬОГОДНІ?», %

«ЯКБИ ВИ БУЛИ КИЇВСЬКИМ МІСЬКИМ ГОЛОВОЮ, ЯКІ ПИТАННЯ ВИ ВИРІШУВАЛИ Б У ПЕРШУ ЧЕРГУ?», %

ПРІОРИТЕТИ КИЯН У ВОЄННИЙ ПЕРІОД

Першим пріоритетом киян є ефективна система ППО над містом, другим - підготовка до можливих перебоїв зі світлом, водою, газом у зимовий період та третім пріоритетом - облаштування бомбосховищ та забезпечення доступу до них.

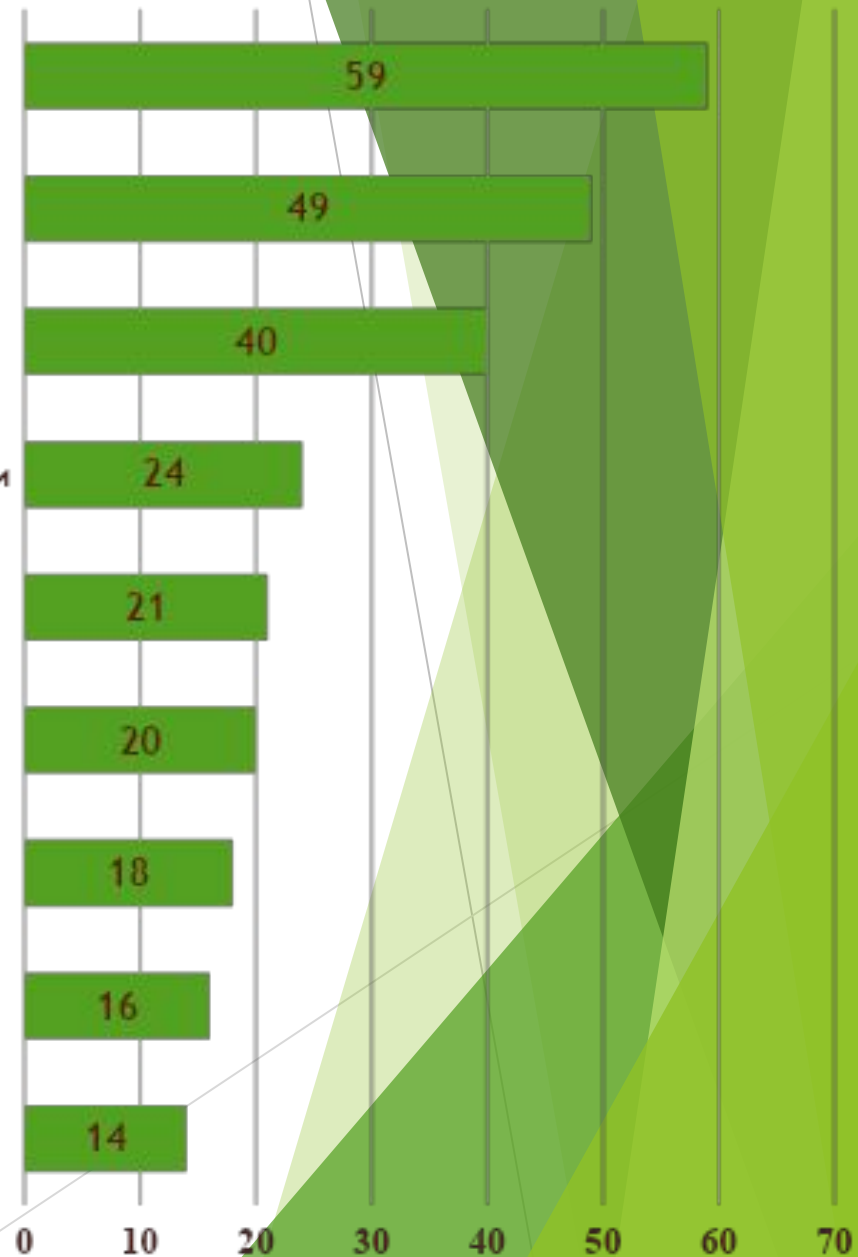
ефективна система ППО над містом, газом у зимовий період під час війни

підготовка до можливих перебоїв зі світлом, водою, газом у зимовий період, створення нових

облаштування бомбосховищ та забезпечення доступу до них, предметами першої необхідності у місті під час війни

забезпечення доступу до них

облаштування бомбосховищ та забезпечення доступу до них, створення нових

ПРІОРИТЕТИ КИЯН У ВОЄННИЙ ПЕРІОД

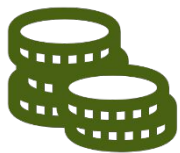
Другу сходинку посіло подорожчання продуктів харчування, яке непокоїть кожного другого мешканця міста. Кожного четвертого турбує відсутністю надійних бомбосховищ поряд з місцями повсякденного перебування.

Решта проблем значно поступається в актуальності цим трьом. При чому відсутність надійних бомбосховищ частіше турбує респондентів, які працюють у державному секторі економіки (46%), та помітно менше - непрацюючих киян (17%). Помітних відмінностей за статтю респондентів у розподілі пріоритетів не фіксується.

Занепокоєння можливістю ракетних ударів частіше висловлюють кияни у вікових категоріях 18-39 років і 40-59 років, де їх 62% і 64% відповідно. Серед киян похилого віку 60+ стурбованість цією проблемою висловили 56%. Проте останні значно більше занепокоєні подорожчанням продуктів харчування, про що повідомили 55% киян цієї категорії, що на 8-9% вище, ніж у молодших групах.

«ЯКБИ ВИ БУЛИ КИЇВСЬКИМ МІСЬКИМ ГОЛОВОЮ, ЯКІ ПИТАННЯ ВИ ВИРІШУВАЛИ Б У ПЕРШУ ЧЕРГУ?», % (продовження)

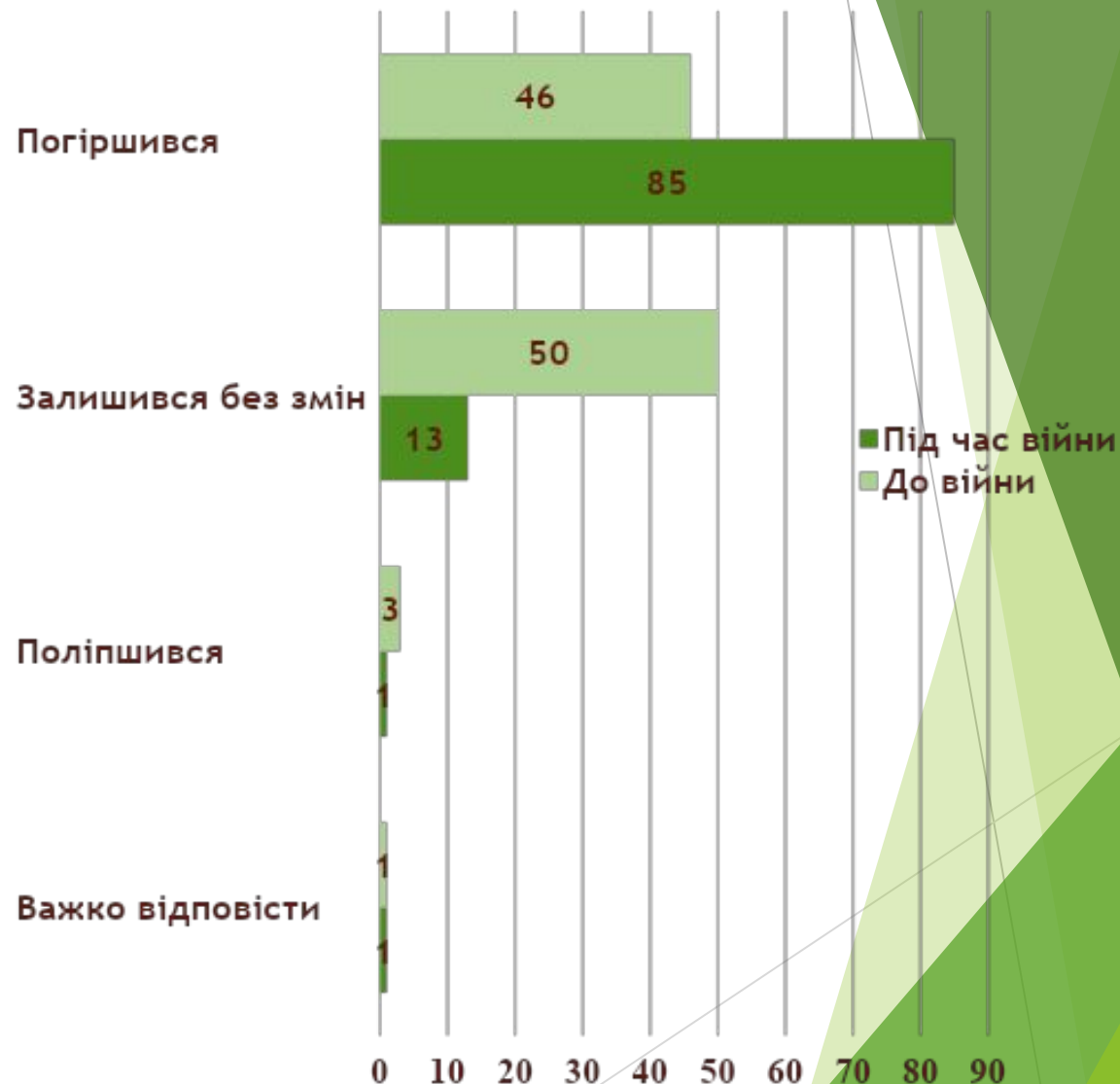

ОЦІНКА КИЯНАМИ ЗМІНИ РІВНЯ ЖИТТЯ ЇХНЬОЇ РОДИНИ

Кияни негативно оцінюють зміни рівня життя своєї сім'ї за останній рік. Тією чи іншою мірою погіршився рівень життя у 85% опитаних, поліпшився - у 1%, а залишився без змін у 13%. Найчастіше про погіршення рівня життя кажуть працівники приватного сектору (90%).

Під час війни майже в 2 рази збільшилася частка киян, які кажуть про погіршення рівня життя своїх родин, - з 46% до 85%; і лише 13% киян каже про збереження довоєнного рівня життя

Оцінка киянами зміни рівня життя їхньої родини

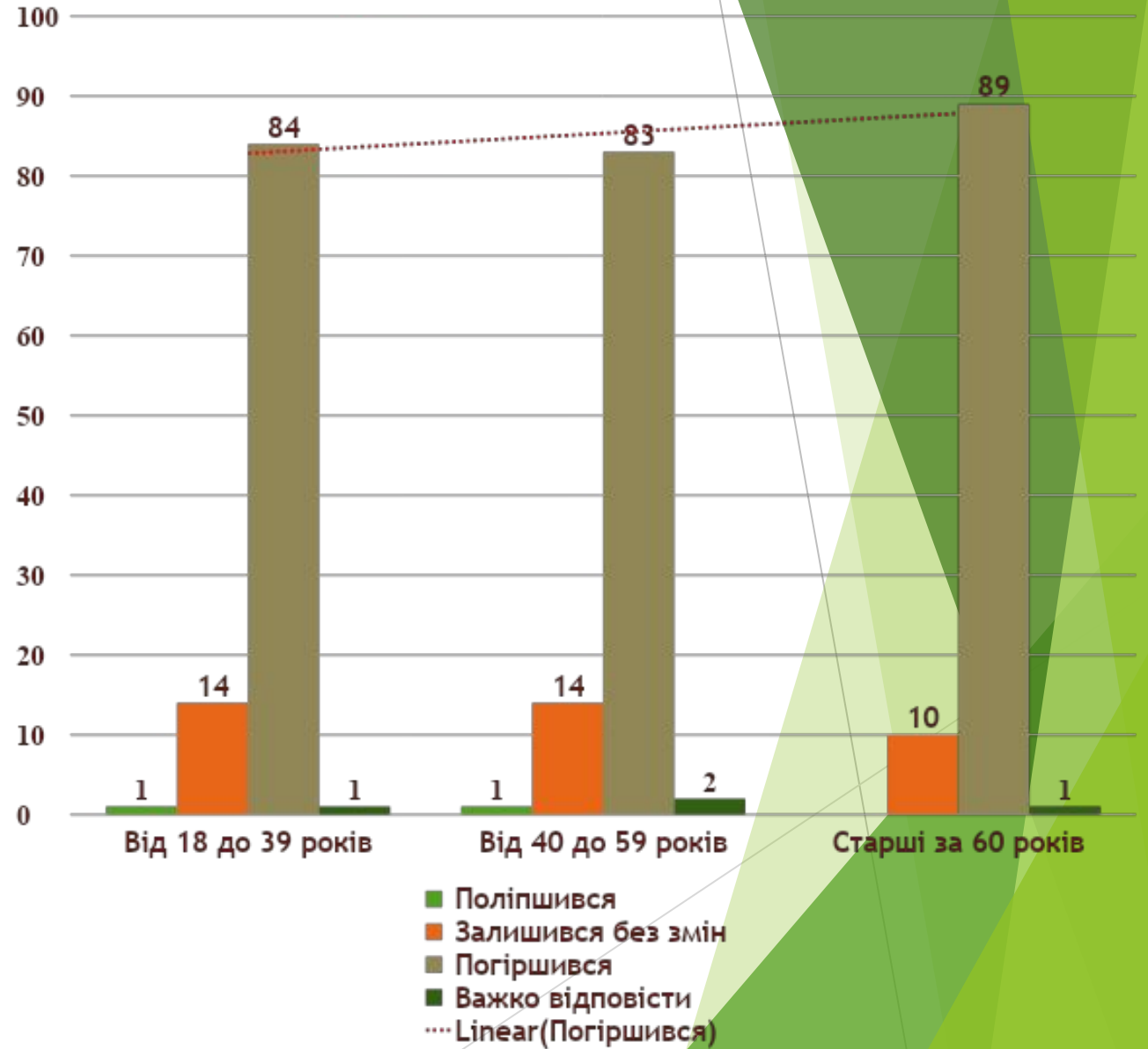

ОЦІНКА КИЯНАМИ ЗМІНИ РІВНЯ ЖИТТЯ ЇХНЬОЇ РОДИНИ

Під час війни кияни старшого віку (старші за 60 років) більш песимістично оцінюють зміни рівня життя їхньої родини, порівняно з киянами молодших вікових груп

Оцінка киянами змін у рівні життя їхньої родини за останній рік

ОЦІНКА КИЯНАМИ СВОГО МАЙНОВОГО СТАНУ

Під час війни погіршилися суб'єктивні оцінки киян щодо самоідентифікації себе з певними соціальними прошарками:

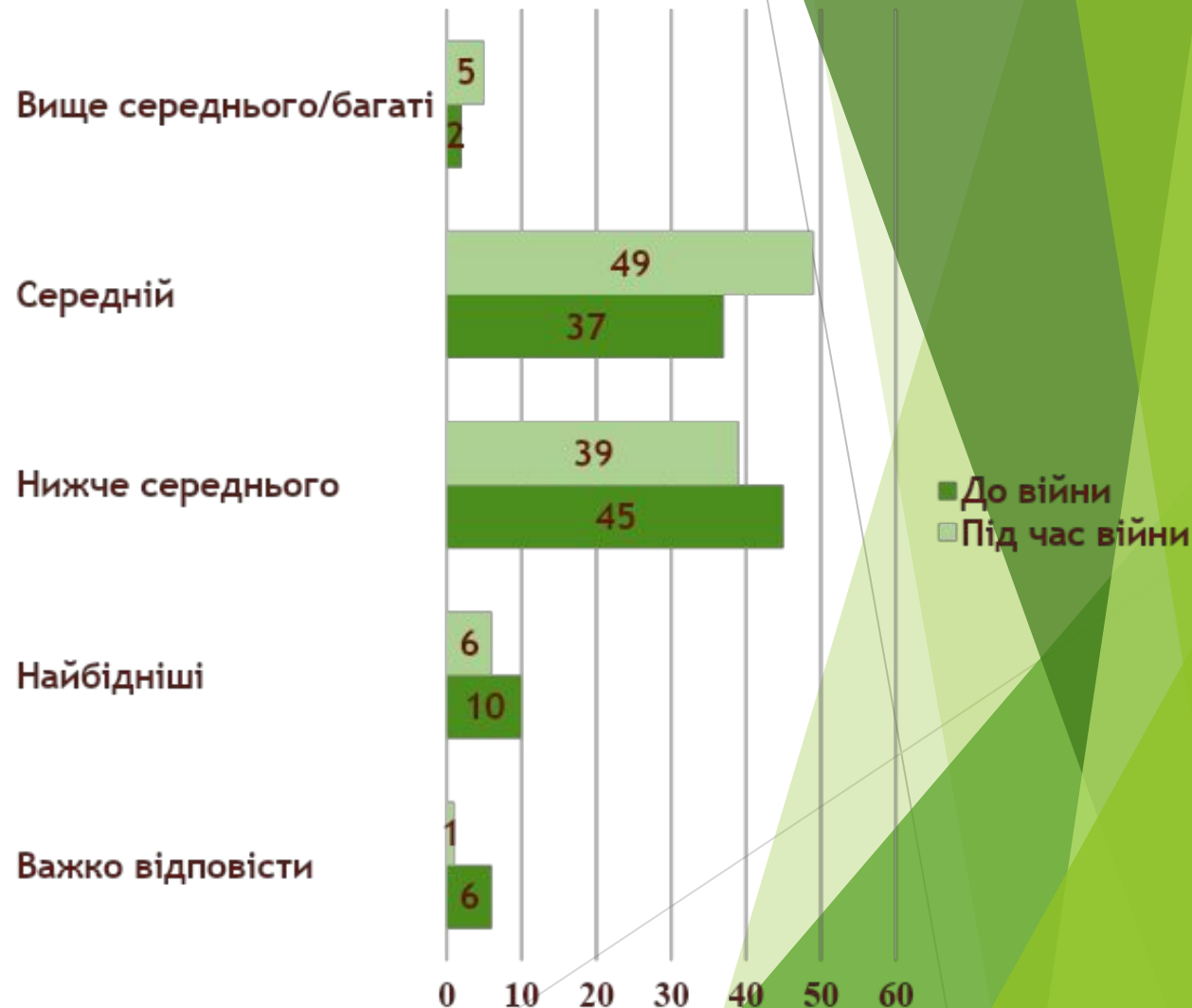
менше киян стали сприймати себе як «багатіїв» - з 5% до 2%;

на 12% рідше респонденти стали відносити себе до середнього класу - зміна з 49% до 37%;

на 6% частіше респонденти стали говорити про себе, що вони належать до прошарку, який слідує за середнім класом - збільшення з 39% до 45%;

на 4% частіше кияни кажуть про себе як «найбідніших» - зростання з 6% до 10%.

Оцінка киянами зміни рівня життя їхньої родини

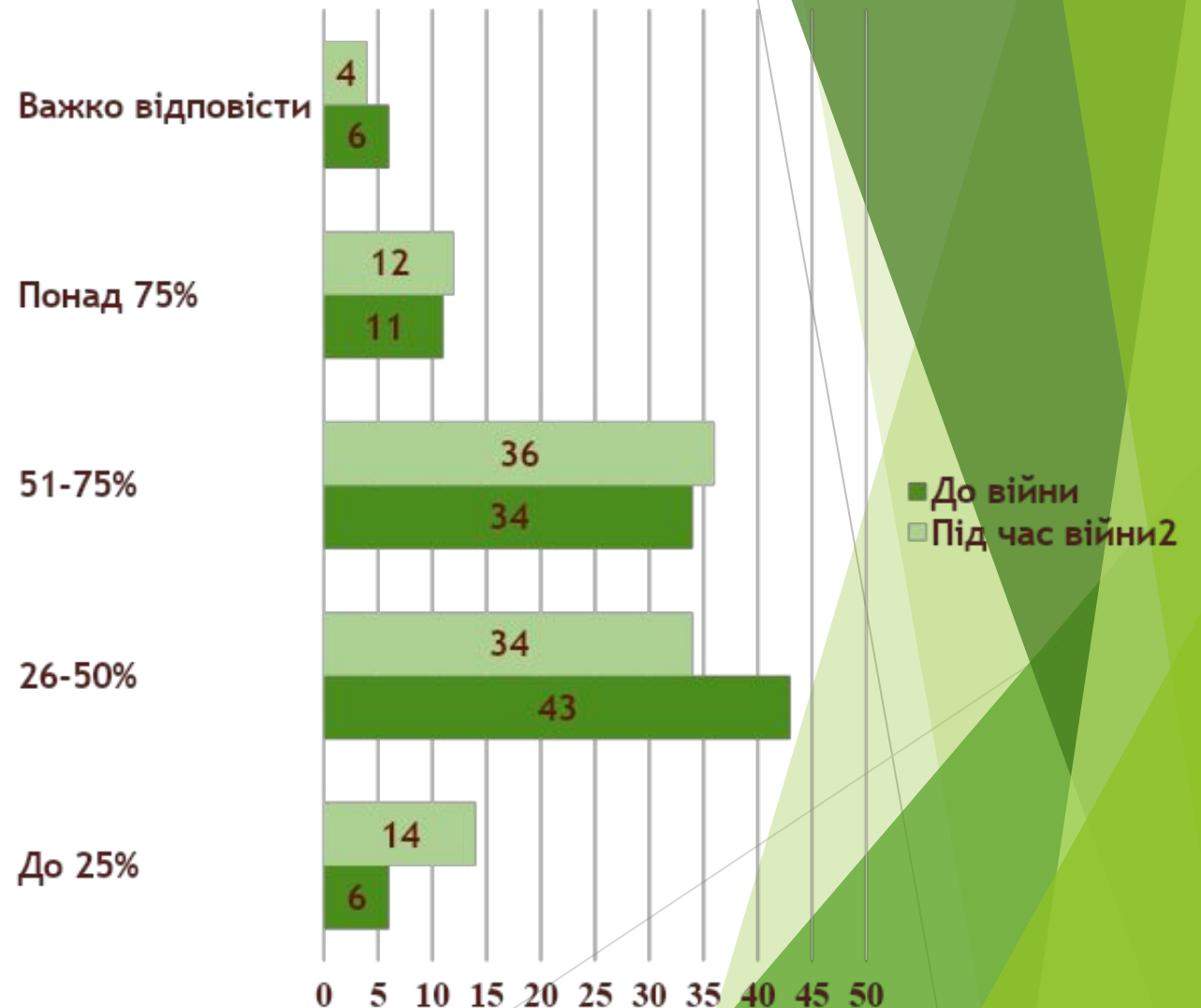

ОЦІНКА КИЯНАМИ СУКУПНИХ ВИТРАТ НА ХАРЧУВАННЯ

Наразі значна частина сімейного бюджету респондентів витрачається на харчування. 36% киян витрачає на продукти харчування від 51% до 75% сукупного сімейного бюджету під час війни, цей відсоток є ідентичним довоєнному показнику (34%).

Проте зменшилася частка киян, яка витрачає менше 50% на харчування - з 43% до 34% порівняно з довоєнним часом, а тих, хто витрачав на харчі до 25% - навпаки, стало більше. Про витрати на продукти понад 75% від сімейного бюджету частіше кажуть непрацюючі респонденти (18%).

Оцінка киянами відсотка сімейного бюджету, що витрачається на харчування

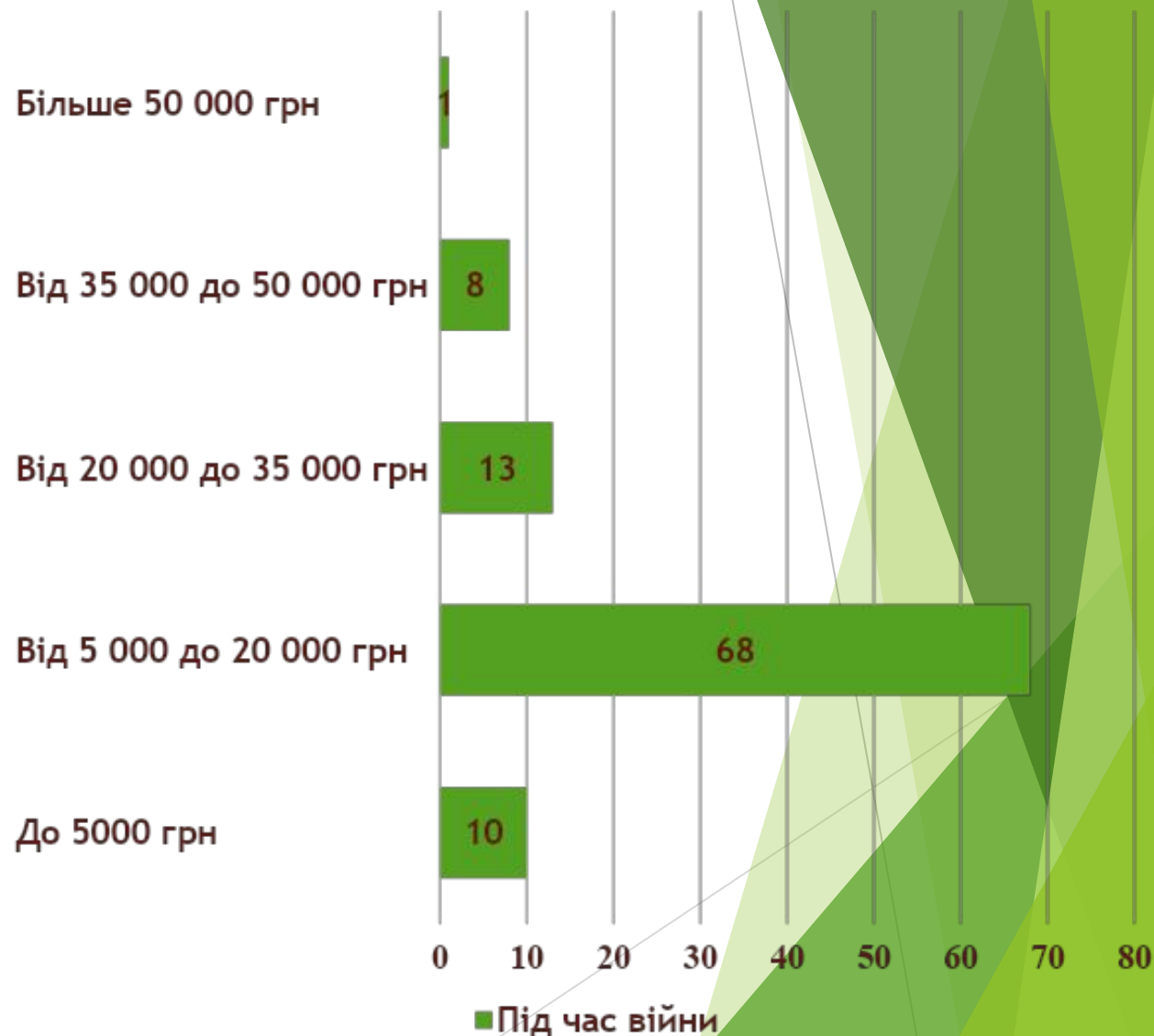

ОЦІНКА КИЯНАМИ ДОСТАТНЬОЇ СУМИ ДЛЯ ПРОЖИВАННЯ ОДНОГО ЧЛЕНА СІМ'Ї НА МІСЯЦЬ

Більше половини киян вважає, що сьогодні достатньою сумою для проживання одного члена сім'ї можна вважати суму в інтервалі від 5 до 20 тисяч гривень.

Кожній десятій столичній сім'ї (10%) вистачило б до 5 тисяч гривень на одного члена на місяць.

Оцінка киянами більш-менш достатньої суми на одного члена сім'ї на місяць

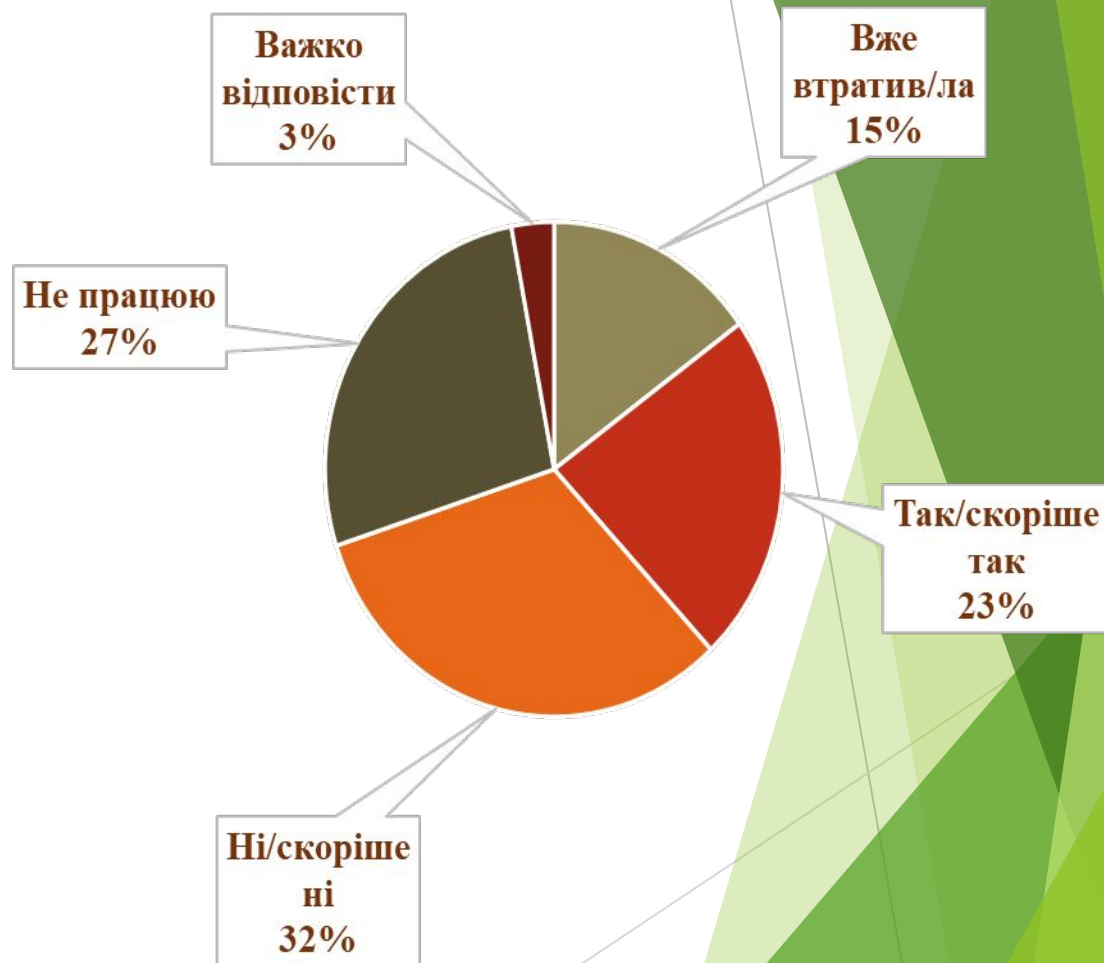

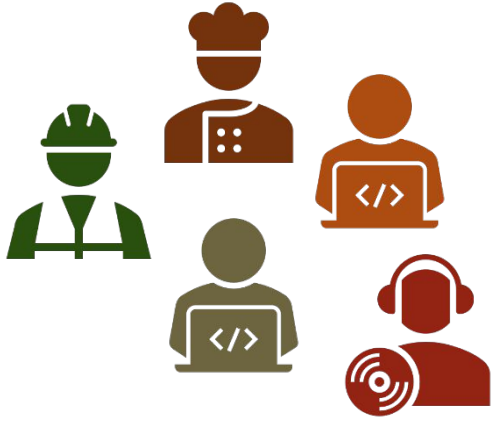
ОЦІНКА КИЯНАМИ ЗАГРОЗИ ВТРАТИ РОБОТИ

15% респондентів каже про втрату своєї роботи за час війни та 23% киян - про ймовірність втрати роботи.

Лише третина опитаних киян говорить про малу ймовірність залишитися без роботи в найближчі три місяці

ОЦІНКА КИЯНАМИ ЗАГРОЗИ ВТРАТИТИ РОБОТУ

ОЦІНКА КИЯНАМИ ЗАГРОЗИ ВТРАТИ РОБОТИ

Більшу загрозу втратити роботу мають кияни, які працюють в приватному секторі - 15% з них вже втратили роботу, порівняно із киянами, які працевлаштовані на державних підприємствах

Кияни середнього віку - від 40 до 59 років більш схвильовані можливістю втратити роботу та вже 14% киян цієї вікової групи залишилися без роботи під час війни.

ОЦІНКА КИЯНАМИ МОЖЛИВОСТІ ВТРАТИ РОБОТИ

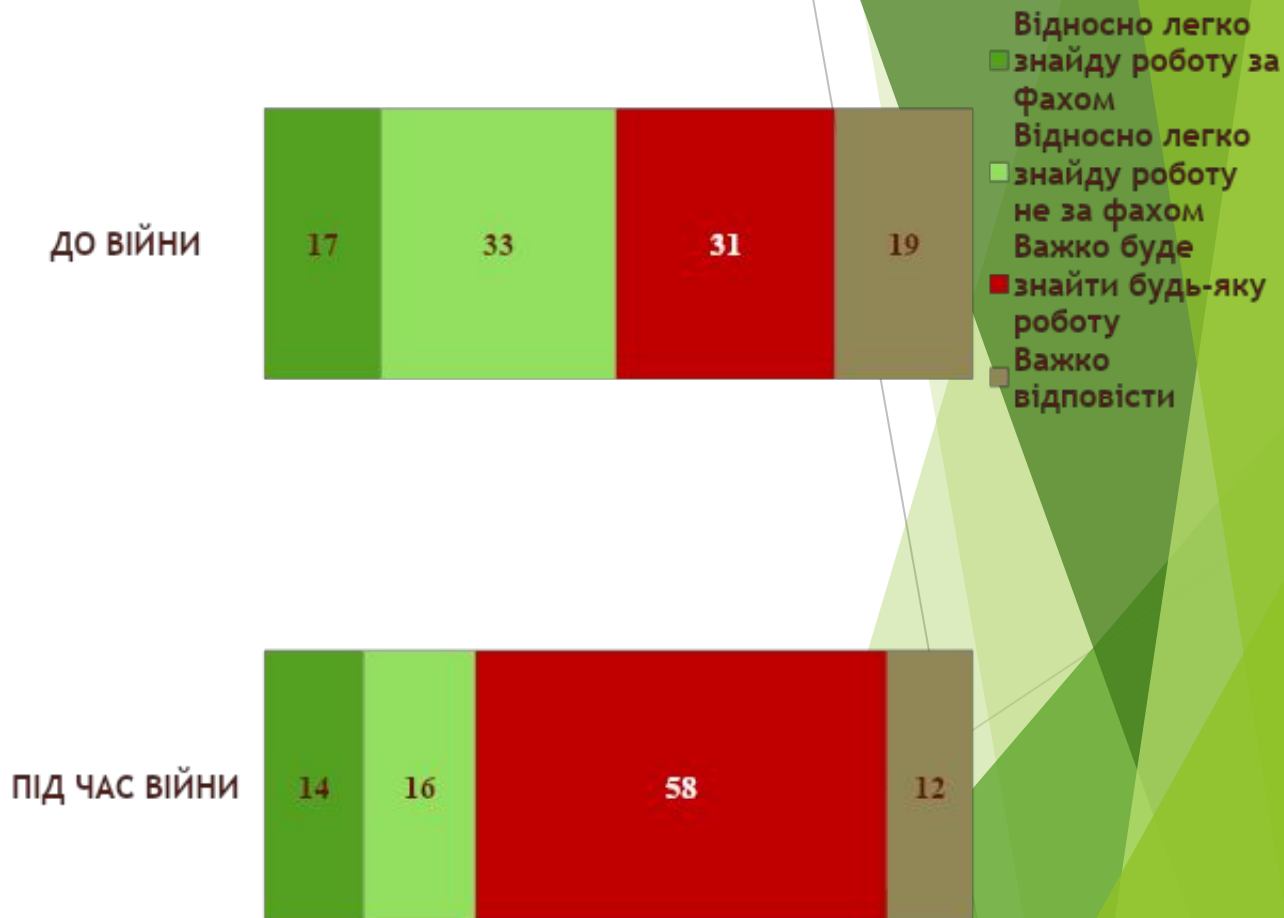

ОЦІНКА КИЯНАМИ МОЖЛИВОСТІ ЗНАЙТИ РОБОТУ

Майже в два рази зросла кількість киян, яка каже про те, що важко буде знайти будь-яку роботу в часи війни, порівняно із довоєнним періодом - з 31% до 58%; і лише 16% киян каже про те, що відносно легко знайде роботу не за фахом (до війни - 33%).

ОЦІНКА КИЯНАМИ МОЖЛИВОСТІ ЗНАЙТИ РОБОТУ

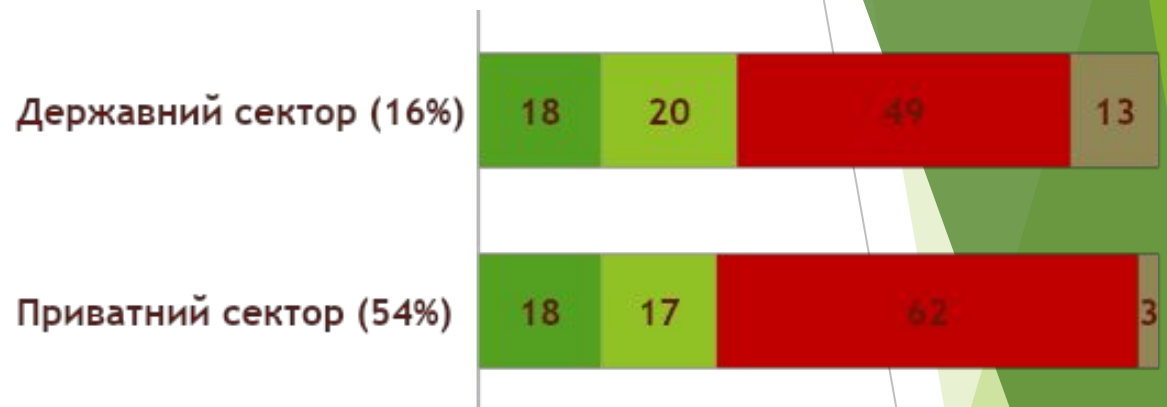

ОЦІНКА КИЯНАМИ МОЖЛИВОСТІ ЗНАЙТИ РОБОТУ

Більш песимістичні настрої киян щодо можливості знайти роботу панують у пошукачів роботи в приватному секторі (62%) порівняно із державним (49%).

А також чоловіки (60%), на відміну від жінок (55%), є менш оптимістичними в ситуації можливого знаходження роботи у разі такої необхідності.

ОЦІНКА КИЯНАМИ МОЖЛИВОСТІ ЗНАЙТИ РОБОТУ

- Відносно легко знайду роботу за фахом
- Відносно легко знайду роботу не за фахом
- Важко буде знайти будь-яку роботу
- Важко відповісти

